

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2016 сыл
Ыам ыйын
31 күнэ
Оптуорунньук
№60 (10456)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҔЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

ТХУ биллэрбитинэн, ааспыт нэдиэлэ туругунан 3964 т органической, 400 т минеральной уоҕурдуу бааһыналарга киллэриллибит. 240 гаага сиик саптарыллыбыт, 34895 кв.м иэннээх теплица бүрүллүбүт. Хортуопуцуй 20 га, оҕуруот аһа 12,3 гаага олордоллорбут, 32 гектарга сүөһү аһылыга буолар үүнээйи сизмэтэ ыһыллыбыт.

Кэлэр ыйы быһа кэриэтэ араас таһымнаах, о.и. үбүлүүйдээх ыһахтар улууска, нэһиликтэргэ ытыллыахтара. И.Е. Винокуровка аналаах улуус ыһаҕа Кыһыл Дэриэбинэ бэс ыйын 21 күнүгэр ыһыллыаҕа. Онно элбэх ыалдыт, о.и. 70-ча РФ Госдумытын депутаттара кэлэн ыалдыттыахтара.

Бэс ыйын 24 күнүгэр Кыайы свекергэр республика араас тэрээһиннэр сайааҕаччылары кыттылаах «Сирень Победы» дьин тэрээһин буолан ааста. Бу күн улуус баһылыга А.П. Атласов СР министерствотын департаменттары, «Сахалемхолбоук» уонна «Саха ынаҕа» тэрээһин сайааҕаччыларын кытта Таастаахха тийээн нэһиликкэ тыа хаһаайыстыбатын салааларын сайыннары боппуруоһугар нэһилиэнньэни кытта мунһахтанан кэскиллээх боппуруостары быһаарсыбыттар.

«Роспотребнадзор» Намнааҕы тэрээһин сайааҕаччыта Е.И. Ильина иһитинэрбитинэн, Хамаҕаттаҕа 1 сэллигинэн ыалдыгы көстүбүт, 3 оҕо илиистигинэн сугуллубут, 1 оҕону ытырдыт. Сайынны лаабырдар аһыллалара чугаһабыт да, биер да лаабыр тутуллубатах. О.и. «Лингва», «Эрэл» лаабырдар.

Байыаннай комиссариатка үлэһиттэри броннаттаҕа 2 эрэ тэрээһин кэлэн свеккаспыт, испиһэк түһэрбит. Онон бириэмэни уһаппакка улуус тэрээһиннэр туһааннаах тэрээһин кытта кэлэн чуолкайдаһаллара, ирдэбили толороллоро ирдэнэр.

Үөрэх управлениета иһитинэрбитинэн, БКЭ II-с түһүмэҕэ ытыллыа туар. РФ уонна СР үөрэхтин назоруттан 3 бэрэбиэркэ кэлэн барбыт. Сокуону кэһии түбэлтэлэрин арыһабахтар. Интернаттар үлэлэрин бэрэбиэркэлээбиттэр, итэҕэһи булбаахтар. СР Ил Дарханын граныгар улуус элбэх учууталларын докумуоннара хомуллан ытыллыбыттар.

Кэлэр ый ортоутугар Ил Түмэн счотнай палаатата улууска тахсан суолу онорууга дорожной фонда ыһыттыт үлэтин бэрэбиэркэлээбэ. Онно үлэ ытыллыбыт нэһиликтэрин дьаһалталара докумуоннары хомуйан УКС-ҕа түһэриэхтээхтэр.

Бэс ыйын 12 күнүгэр 14 кварталлаах тулаайахтар дьэилэрэ уонна Көчүтээҕи 6 №-дээх оҕо саада аһыллыахтара.

И.Е. Винокуров үбүлүүйүн бэлиэтиир улуус ветераннарын общественной фондаларыгар 20 тэрээһинтэн 291 тыһ. 075 солк. киирбит.

Бэлиэтэнэ И. ИВАНОВ

Тыа сиригэр — дохуоттаах үлэни!

Бу күннүргэ Хамаҕатта нэһилиэгэр баар бааһынай хаһаайыстыбалартан биер саниэлээхтик үлэлии-хамныы сылдьар Владимир Афанасьевич Герасимов салайар «Сэргэ» б/х бара сырыттым.

Кини өр кэмгэ үгүө суобастаахтык үлэлээбит «Комсомольский» совхозун, көрүөх түгэнэ, ыһан кэбиннэнэр бэйэтэ дьинэ кэргэнинэн бааһынай хаһаайыстыба буоларга күһэллибитэ. Ити 1992 сыллаахха этэ. Бастаан хаһаайыстыбаларыгар үһүө этилэрэ. Хаһаайыстыба үлэтин хаппыстаны, хортуоппуйу үүннэриинэн саҕалаабыта. Алта сыл устата оҕуруот аһын бу көрүнгүнүн үүннэриинэн дьарыктанан баран, 1998 сылтан бурдугу ыһыыга туруммута.

Олус ыарахан кэмгэ санаатын түһэрбэккэ хаһаайыстыба тутан, дьаныардаахтык үлэлээн 2001 сылга оҕуруот аһын, 2004 сылга сизмэни үүннэриигэ СР президенин граннарын ылары ситиспитэ. Хаһаайыстыба 2002 сылтан дьарыгын көрүнгүн уларытан ынах сүөһүнү иитиитгэ туруммута. Ол сағана 3 эрэ ынахтаах этилэрэ. Сыл ахсын сүөһүлэрин ахсаанын эптэр-эбэн испиттэрэ. Онон билигин сүөһүлэрэ элбээн, 102 ынар ынахтанан ньиер-бааччы үлэлии сылдьаллар. Олортон бийыл 73-һэ төрөөбүт. Үгүс түбүктээх, сыралаах үлэлэрэ үрдүктүк сыаналанан 2012 сыллаахха СР президенин үһүс гранын ылбыттар.

Владимир Афанасьевич билигин 10 үлэһиттээх. Үлэһиттэрэ бары үлэҕэ уопуттаахтарын, кыһаллан-мүһэллэн үлэлиллэрин чорбото бэлиэтиир. Үлэлэрин эйизнэ-миэнэ дэспэккэ бары көмөлөөн үлэлиллэр эбит. Ыйга ортогунан 15-20 тыһ. хамнаһы аахсаллар. Олорор усулуобуйаларын хаһаайыстыба бэйэтэ хааччылар, уоттарын-күөстэрин төлүүр. Былырын «Эрэл» ТХПК-ны кытта кыттыһан 100 гектарга сүөһү аһылыгар анаан сизмэ ыспыттар. Ону күөхтүү быһан 100 тн силлэһи укупттар, 40 тн сенаһы онорбуттар. Бийыл, кэлэр сылларга да бу дьарыгын салгыыр былааннаах. Аһылык бу көрүнгэ

ҮЛЭҢИТ ҮТҮӨТЭ, БААҢЫНАЙ БАСТЫҢА

баар буолуобуттан үтү ыаһын биллэрдиик үрдээбит. Манньк дьаһаныы төрүүк төрөлкүй буолуутугар, дохуот улаатытыгар туһата улахан.

Хаһаайыстыба сылга отучча сүөһүнү идэһэлэнэр. «Эрэллэргэ» сыл ахсын 100-120 тонна үтү туттарар. Кыстыкка киирэн баран 62 тонна үтү (валовайынан) ыабыт. Итинтэн 48 тоннатын «Эрэл» ТХПК-ға туттарбыт.

Сотору сайылыктарыгар көһөн тахсаары тэринэ сылдьаллар. Бостуугунан хаһыс да сылын Гаврил Кононов, осемента торынан уопуттаах специалист Анна Петрова кыһамнылаахтык үлэлии сылдьаллар. Иккиэн хаһаайыстыба туттаах үлэһиттэрэ. Хаһаайыстыба оттуур сирэ тийбэт буолан сыл ахсын эрэйи көрөр. Баара-суоҕа 50 гектар ходуһалаах (алааска 40, кытылга 10 гектар). Онон күһүн от сүмэһинэ сүһүтүн кэннэ хаалбыт сирдэри тирбэҕэлээн оттон, сороғун дьонтон атыылаһан кыстыгы туоруур.

Сүөһүлэрэ уулуур, сайылыкка туттар ууларын бэйэлэрин техникаларынан басталлар. «Эрэллэр» графигы көтүспэккэ ыабыт үттэрин күн ахсын ылан иһэллэр эбит. Үттэрин үксүн I сордунан туттараллар.

Урукку өттүгэр сайылыкка дизельнэй станциянан уоттанар

буоллактарына, былырынныгыттан үрдүк күүрүүлээх уот ситимиттэн электрричествоны туһанар буолбуттар.

2015 сыллаахха «Дьинэ кэргэнинэн сүөһү туар ферматын тутуу» дьин программанан 6 мөл. солк. грант ылбыт. Онон 100 ынар ынах хотонун тутуохтаах. Ааспыт сылга хотон тутулар миэстэтин тэнниир-көннөрөр үлэни ыһыттыт. Бийыл бу тутууну салҕаан ытыһахтаах. Онно үлэһиттээх бэдэрээтчиттэри кытта көпсэтэ сылдьар. Ааспыт сылга бэйэтин үбүнэн 10 техника туар гарааһы тутан бүтэрбит.

Көстөрүн курдук, хаһаайыстыба производственной тутууларынан сангардар, кэнэтэр, сүөһүтүн ахсаанын эбэр, үтү, эти туттарыыга дуоҕабарын сыл ахсын толорор, үлэһиттэрин хамнаастыгы, олоор, үлэлиир усулуобуйаларын өрүү көрөр.

Бу барыта дьаныардаах үлэһиттэр, сатабыллаах сайыынан, дьонун дьаһаныынан, үгүс түбүгүнөн, сыранан ситиһиллэр. Ол да иһин Владимир Афанасьевич улууспутугар киир туттар биер бастыг бааһынайыт, СР тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна, СР бочуоттаах фермер, «Саха сирэ Россияны кытта холбоспуга 370 сыла» бочуоттаах бэлиэ хаһаайына.

И. ИВАНОВ

Спорт — дьулуур, спорт — тулуур

ТҮӨРТ УОЛБУТ — «ДЫГЫН ООНЬУУЛАРЫГАР»

Ыам ыйын 20-21 күннэригэр Ханалас улууһун Орто дойдутугар «Дыгын ооньууларын» иккис этаба буолан ааста. Бу күрэххэ барыта республика улуустарыттан уонна үөрэх араас кыһаларыттан 34 ыччат кэлэн кыттыбыттар, чаччы, көрөөччү интэриэһин тардыан тарта. Олор истэригэр 11 спорт маастардара, 4 спорт маастарыгар кандидат-

тар, ол курдук Гаврильев Айдыын (18 саастаах), Уус Алдан, Ноговицын Василий (19 саастаах), Кэбээйи Мукучутуттан сылдьар.

Бу күрэхтэһиигэ Намтан 8 эр бэртэрэ баран олус хатыһылаах хабыр-хапсыһыны көрдөрдүлэр. Хапсаҕай дьин ааттыын халбархай көрүнгэ Тойтонов Антон — II м., Колесов Давыд — IV м., Охлопков Дьулус — V м.,

Заровняев Роман — IX м. 115 килэ ыйааһыннаах тааһы көтөҕүү курдук ыарахан көрүнгэ Тойтонов Антон — IV м., Ядрев Руслан — V м., Павлов Михаил — VIII м. Көстөрүн курдук, бу барыта тэн баайылаах уолаттарга үчүгэй ситиһии. Уолаттарбыт бу киирсиилэринэн Нам улууһа кэлэр «Дыгын ооньууларыгар» өссө да киирсээн сөптөөх спортсменнардаах эбит дьин дакаастаатылар.

Икки күннээх күрэхтэһии, 7 көрүнү түмүгүнөн үс иһигэр киирдилэр: 49 очколаах Кэбээйи Мукучутуттан Николай Иванов, с/м, иккис миэстэҕэ 38 очколаах Нам улуһунтан Антон Тойтонов, биһиги уолбутун баара эрэ биер очконан сабырыян 2015 с. мас тардыһытыгар Аан дойдук чемпиона, 2016 с. мас тардыһытыгар Россия үрүн көмүс призера, с/м Уус Алдантан Дмитрий Попов үһүс миэстэҕэ табыстылар.

Бастаабыкка «Анаабыр алмаастара» компанияттан 100 тыһ. солк., иккискэ 70 тыһ. солк., үһүскэ 50 тыһ. солк. туттарылына. Сайын буолуохтаах Туймаада ыһаҕар Намтан 4 уолбут киирсэр быраабы ыллылар. Түгэнинэн туһанан, уолаттарбытын эвэрдэлииттэр уонна үрдүк дабайылары баҕарабыт.

И. УВАРОВСКОЙ —
КҮРҮЛГЭН

И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылыгар

ААТЫН ҮЙЭТИТЭН

2016 с. ыам ыйын 27 күнүнэҕи туругунан И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 120 сылын бэлиэтиир үбүлүүйүгэр көмө бэрээдэгинэн улуус ветераннарын общественной фондыгар үбү киилэрдилэр:

- 24.05.2016 МКУ СЕЗ — 5866 солк. 92 кэп.
- 24.05.2016 «Нам улууһун ЦБ» МБУ — 11700 солк.
- 25.05.2016 «Намнааҕы ДШИ» МБОУ ДОД — 20600 солк.
- 25.05.2016 «Хомустаах I-кы нэһилиэгэ» МТ — 6813 солк.
- 25.05.2016 «Муниципальной закупка» МКУ — 11321 солк. 28 кэп.
- 25.05.2016 «Довозовская школа» ЦОМ (уу харчынан) — 2500 солк.
- 26.05.2016 «Бетүн нэһилиэгэ» МТ — 8500 солк.
- 26.05.2016 «Сайдыы» МБУ ЦД (Кыһыл Дэриэбинэ) — 2500 солк.
- 26.05.2016 «Хатынчаан эвокустудия» МБУ — 10000 солк.
- 26.05.2016 «Чороон» МБУ ЦД (Аппааны сэл.) — 10000 солк.
- 26.05.2016 «Намнааҕы МЦБС» МБУ — 17700 солк.
- 26.05.2016 «ТХУ» (уу харчынан) — 2500 солк.
- 26.05.2016 «Нам улууһа» МТ дьаһалтата — 68749 солк. 13 кэп.
- 26.05.2016 «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ — 9050 солк.
- 27.05.2016 Павлова Людмила Николаевна — 26300 солк.
- 27.05.2016 «Ленскэй нэһилиэк» МТ — 34650 солк.
- 27.05.2016 «Спектр» МАУ АРТ (Хатын Арыы) — 1600 солк.
- 27.05.2016 «Хатын Арыы СОШ» МБОУ — 24400 солк.
- 27.05.2016 «Хомустаах I-кы нэһилиэгэ» МТ — 2103 солк.
- 27.05.2016 Үп управлениета — 14222 солк.

Нэдиэлэ устата 291075 солк. 33 кэп.

Барыта — 577158 солк. 59 кэп.

Мантан көстөрүн курдук, чулуу биер дойдулаахпыт И.Е. Винокуров үбүлүүйүгэр баҕа өтүнөн үбүнөн кыттыһы хаамыта бытаан, үп киириитэ билигин да сэмэй. Оттон үбүлүүйү кытта сибээстээх тэрээһиннэргэ фонда нөнүө балачча ороскуот күүтүллэр. Онон суһаллык тэрээһиннэр, предприятелиар, урбаанныыттар, биердиллээн да гражданнар фондаҕа кыттыһан үбүлүүйү үрдүк таһымна ытарга кылааккытын киллэрэ охсорутугар ыһырабыт.

Улуус ветераннарын общественной фондыгар сэбиэтэ

РЕКВИЗИТЫ:

Получатель: Общественный фонд ветеранов Намского улуса
ИНН 1417004377
КПП 141701001
БИК 049805609
К/с 30101810400000000609
Р/с 40703810476190000021
АО № 8603 ПАО «Сбербанк»
Россия г. Якутск

Назначение платежа: Добровольное пожертвование для проведения организационных мероприятий, посвященных 120-летию И.Е. Винокурова, удержанное от зарплаты за ____ (месяц) согласно личным заявлениям работников.

Оҕо — олох сибэккитэ

Биир күн хоту улуустан Намна үлэли дьон көһөн кэлбит эдьийдэрэ коляскаҕа оҕотун анһан көрдөрө таарыйа эдьийдэригэр кэлбиттэр. Дайаана колясканы көрөн үөрбүт. Онуоха эдьийи: «Манна куукула аҕаллым», - дьин эппит. Дайаана коляска иһин көрбүтэ оҕо сытар эбит. Хамсаан кириэн барбытыгар соһуйан сүүрүү-көтүү, үөрүү бөҕө буолбут. Ытаабытыгар ханна да барыах-кэлиэх сири булбакка, биир кэм тэпсэнэли сылдыбыт. Бу иннинэ ханан да кыра эһэхэй оҕону көрбөтөх буолан улахан-нык дьиктиргээн уонна үөрэн хараһын быһа симэ кырдыктанан оонньуурданым дьин өрүтэ ойуоккалы сылдыар, сахаҕа тэҥнээх суох киһи буола түспүт. Ийэтэ оҕотун муостаҕа түһэрэн сыгыннахтаан биэрбитигэр, улахан үөрүү оно буолбут. Оҕотун илиититтэн ситэҥ дьаарбатын баҕарбыт. Көтөбөлөһө дьыбаанна да сыгыра сатаабыт. Онтуката барыта табыллыбата. Кырата бэрт буолан кыаҕа тийбэтэх.

Балта сотору бириин туолуохтаах. Аата Инесса дьин. Саҥа хааман эрэр кыыс оҕо. Дьибэ итиргээн киһэ ырбаахытын уһулан памперстаах эрэ сылдыар. Барахан атлетиканан дьарыктанар дьон курдук көрүгнээх. Уна илиитинэн түөһүн таптанан кэбиһэ, мадьаччы соҕус үктэнэн турдаҕына киһи саллар көрүгнээх оҕото. Памперса өрүү таһаҕастаах буолан, сулбу түһэ сылдыар. Ону баарды гыммат, телевизорга музыка эрэ кэллэр,

тыылар. З, Ж буукубанан саҕарары сөбүлээбэт, ытаары мэрбэҥнээбитинэн барар. Ол эрээри эмиэ да улахан актриса ээ. Ардыгар мэрбэҥнирин көрөөрү массына оонньуурунан Ж буукубанан тыаһанан оонньообута буолаахта, маннай ийэтин диэки хайыбын диэбитти көрбөхтөөн ылар. Ийэтэ Ж дьин сөбүлэстэҕинэ эрэ мэрбэҥнээбитинэн барар. Сороҕор оон устунан ытаан эһэн кэбиһээччи. Биирин да туола илик оҕо хата барыны бары араар, төбөтүгэр буһарар. Арыт күүһүн көрдүүлөр, арыт албыныгы, үгкүүдүүр, тугу ханна холбууру төрүт эндэспэт, барытын билэр. Биһиэхэ кэллэҕинэ

ЭНЭЭ ОБОТО

мөхсүммүтүнэн бараахтыыр. Киһилэри анаан кэтээн көрө олодоххо анардас хамсаанылар да киһини үөрдэр.

Кыра кыһы төрөппүтэрэ «С чистота» дьин аат-

туппайынан баппат. Буойууга төрүт үөрэммэтэх буолан иннигэр түбэспити барытын ыһа-тоҕо сылдыар идэлээх. Ол иһин киһи кэллэҕинэ улахан хому-нуу буолар. Баҕар, Инесса сөпкө дьаһанара дуу? Оҕо иитиллэн сайдытыгар «Дом мой — стадион мой» дьин мэхэйдэтэрэ буолаарай?

Инесса дьон мэдиктэр. Аҕата хирург, ийэтэ мэдсиэстэрэ. Хотугу улуустарынан контрактанан үлэлиир буоланнар, оҕолорун эбэлээх эһэтигэр хааллараллар. Эбэлэрэ пенсияҕа да таһыстар үлэлиир. Эһэлэрэ пенсионер, быстах үлэтигэр уурайан оҕо көрүүтүгэр наар киһи бодьуустаһар. Сиһин өрүүтүн аһата-сиэтэ, сыллы, төбөтүгэр имэрийэ сылдыар идэлээх. Сарсыарда оҕо саадыгар илдьэр, киһэ баран аҕалар. Иннэ гынан Инесса эһэтигэр үөрэнэн хаалан эһэтин кимнээбэр да ордорор.

Быйыл дьон ыраах Орто Халымаҕа үлэли баралларыгар кыыстарын илдьэ барытара. Сотору тааһыта эһэлэрин кытта телефоннаа сылдыбытара. Онно телефон трубкатын Инессаҕа биэрбиттэригэр үөрүү бөҕө. Эһэтин саҕатын истэн: «Телефон иһигэр сылдыаһын булбат дуо? Телефон иһиттэн табыс. Миһин манна атаҕастыылар, аанна аһаппаттар. Телефон иһиттэн таһан миһин илдьэ бар. Мин эйигин аһынным», - дьин көрдөһөр тыллаах Инесса эһэтин уйдаһыттан турардаах.

И. ЕЛИСЕЕВ — УСХААН

— Бэдьээлэ айымнытыгар «Эйэ күнэ, тырымны тыктын» дьин литературнай монтаж ааҕан (сал. Макитова В.Н.) Гран — при аатын ылылар. Оҕолор билигэ — көрүүгэ тардыһыларынан, ураты баҕаларынан барыбытын сөхтөрдүлөр, астынардылар.

«Чемпионат чтения» дьин литературнай аабыга 50 оҕо кыттан дьүүлүүр сүбэ сыанабылын ылла. Аабыга 5 — 7 кылаас оҕолоро кытыннылар. Куонкурус үс түһүмэхтээх: «Русская проза», «Зарубежная проза», «Поэзия». Манна интэриһинэйэ дьин баар оҕолор текстрын кытта эрдэ билсибэккэ сылдыан утары үс түһүмэххэ текси доржоонноохтук аахтылар. Кыайылаахтарынан Третьяков Костя 6 «а» кылаас НСОШ №1, Петрова Саша 6 «а» НСОШ №1, Габышева Регина 6 «б» НСОШ №1, Сивцева Оля 7 «а» НУГ, Жиркова Дайаана 7 «б» НУГ у.о.а. буолулар.

Бу ый 7 күнүгэр уһууаан иитиллээччилэригэр «Свети, солнце, ярче!» дьин ааттаах фестиваль (театрализованнай туруорууга) олус тэрээһинээхтик буола ааста. Куонкурус түмүгүн ырыттааха, уһууааннартан ордук үчүгэйдик А.С. Пушкин «Сказка о Мертвой Царевне и о семи богатырях» дьин остуоруйаны көрдөрөн «Сулусчаан», «Родничок» бөлөҕө улахан биһирэбили ылла. Саналара — ингэлэрэ улахан, чуолкайа, таҕастара — сап-тара дьэрэкээтэ көрөөччүлэри сэгээртэ.

Онтон А. Толстой «Золотой Ключик» остуоруйатын «Кэнчээри» бөлөҕүннэни бөлөҕө толоруутун астынан көрдүбүт. Хас биридди уһууаан оҕолоро туох баар сатабылларын, дьобурдарын ууран туран таһаарынылар арылыгы көрдүлөр. Манньык фестивалы сылтаа аайы тэрийэн кинигэ күнүн айымнылаахтык бэлиэтээххэ сөп эбит дьин санааҕа кэлибит.

А.П. ПЕТРОВА, оҕо библиотекатын специалиһа

Улуус баһылыгы колонката

ААСПЫТ НЭДИЭЛЭБЭ

Ааҕааччы, дорообо!

Бүтэһик чуорааннар тыаһааннар оскуола-лар выпускниктара олох киһи аартыгар тахсарга БКЭ туттараары улахан түбүккэ сылдыаллар. Үгүс дьон, чуолаан төрөппүтүгэр, оскуола эркиннэригэр үөрэммит сылларыгар интэриһит билиилэрин манньык тестирование нөҕүө тургутууну сөбүлээбэтэхтэрин иннигэр сокуон быһыытынан оҕолоро син биир туттаралларыгар тийээлэр. Онуоха булгуччу үрдүк баалы ылар инниттэн төрөппүт өттүттэн оҕону ыгы-түүрүү, хабахха тыһыннары оҕо сатам-ныта суох быһыы буолар. «Мин оҕом атыттартан туох итэҕэстээҕий?» дьин матыбынан оҕо дууһатыгар сыһат, баҕарбат идэтин сонгуур эмиэ биир улахан алҕас буоларын учуонайдар, психологтар мэлдьи бэлиэтиллэр.

Бу уйулҕа өттүнэн хайа баҕарар оҕо улахан дьайылаах кэмнэ төрөппүт, учуутал истинник кэпсэтэрэ, ис сүрээбиттэн өйүүрү, сүбэлэһи бэрээдэҕинэн сөптөөх тыһаарыһыны ылынарыгар көмө, тирэх буолаалара быдан ордук. Аны туран «бэйэтэ бөлөҕүннээбэ, бэйэтэ туттарыа» дьин ити уустук түгэни дьаалатынан ыһтан кэбиһтэххэ оҕолор шпаргалкалары онгостууга, интернеттэн харчы төлөөн туран саарбах эпшиэттэри атыһаһыһылар туох да үчүгэйгэ тиэрлэт, ону бари биллэрэр эрээри сыһын аайы хатыланар.

Аан бастан оҕо БКЭ-э бэлэмнээһинигэр режимин таба-тутуһарын, консультациялары көтүспэтин төрөппүт мэлдьи хонтуруолла илдьэ сылдыахтаах, оччобуна эрэ бу кылгас кэми оҕо көдүүстээхтик туһанан экзаменнарга үрдүк баалы ситиһэригэр кыах үөскүөҕэ.

Александр АТЛАСОВ

Прокуратура сообщает

«О МЕРАХ ПО СОЦИАЛЬНОЙ ПОДДЕРЖКЕ МНОГОДЕТНЫХ СЕМЕЙ»

Многодетные семьи во многом испытывают те же проблемы, что и другие семьи, имеющие детей. В то же время к общим проблемам добавляются и специфические, связанные с наличием большего по сравнению с обычными семьями числа детей. Необходимость особого социального обеспечения многодетных семей обусловлена не только тем, что многодетные родители несут повышенную нагрузку по содержанию и воспитанию детей, уходу и присмотру за ними, но и располагают из-за этого меньшими возможностями для получения средств существования.

Согласно статье 159 Жилищного кодекса РФ субсидии на оплату жилого помещения и коммунальных услуг предоставляются гражданам в случае, если их расходы на оплату жилого помещения и коммунальных услуг, рассчитанные исходя из размера регионального стандарта нормативной площади жилого помещения, используемой для расчета субсидий, и размера регионального стандарта стоимости жилищно-коммунальных услуг, устанавливаемого по правилам части 6 данной статьи, превышают величину, соответствующую максимально допустимой доле расходов граждан на оплату жилого помещения и коммунальных услуг в совокупном доходе семьи.

Указом Президента РФ от 05.05.1992 №431 «О мерах по

социальной поддержке многодетных семей» для многодетных семей предусмотрено ряд льгот, в том числе скидка в размере не ниже 30 процентов установленной платы за пользование отоплением, водой, канализацией, газом и электроэнергией, а для семей, проживающих в домах, не имеющих центрального отопления, - от стоимости топлива, приобретаемого в пределах норм, установленных для продажи населению на данной территории.

В соответствии с Определением Конституционного суда РФ от 09.04.2002 №68-0 в случае не урегулирования вопросов о распределении расходов на предоставление социальных льгот между бюджетами всех уровней в установленном порядке, предоставление льгот должно производиться за счет средств федерального бюджета.

В соответствии со сложившейся судебной практикой управляющие компании и поставщики предоставляют многодетным семьям 30% скидки в соответствии с Указом Президента РФ №431, после чего взыскивают понесенные ими убытки с Казны Российской Федерации.

В случае отказа в предоставлении данных льгот многодетным семьям рекомендуем обратиться в органы прокуратуры.

Д.В. ПРОКОПЬЕВ,
прокурор района, старший советник юстиции

Билии — бараммат баай!

ОҕО АЙМАҒЫ ААҒЫҒА УГУЙАР

Кинигэни оҕо эрдэбиттэн таптаан ааҕар, билиигэ, сырдыкка тардыһар оҕо олоххо дьулуура, билиитэ — көрүүтэ киһи буолар. Оҕо библиотеката онно сөптөөх үлэни, айар дьобуру арыһар, сыһынаагы сөптөөхтүк тэрийэр сыаллаах үлэлиир. Оҕо библиотекатын иһигэр ытытылар тэрээһиннэр араастарын, көрүгнэрин барытын ааҕан сипкэкин. Ытытылар акциялар, бенефистар, литературнай куонкурустар, кинигэ быһа-стапкалара сылтан сыл аайы бэйэ — бэйэлэригэр майгыһаһа уратылаах, хайаан даҕаны туох эрэ саҥа сүүрэннээх буолаччылар.

Ол курдук «Кто хочет стать миллионером?», «ТОК» интеллектуальной оонньуулар оҕолорго олус интэриһинэйдик тэрийэн ытытылар. Темата «Нам улууһа», «Саха суруйааччылары», «И.Е. Винокуров» у.о.а. Оҕолор бу оонньуулары «Ураа!» хаһыанан көрсөллөр. Биир бырайыакпыт — «Хоһоон түһүлгэтэ» дьин. Оскуолаҕа кириэн иннинээҕи саастаах уһууаан оҕолоругар уонна оскуола алын сүһүөх кылааһын үөрэнээччилэригэр анаан «Хоһоон түһүлгэтэ» киһи, элбэх кыттааччылаах, оҕо болҕомтогун тардан гына интэриһинэйдик тэрийинэ. Барыта 60 уһууаан оҕото, 107 алын сүһүөх кылааһын үөрэнээччилэрэ сырыттылар. Ити тэрээһин иһинэн үгүс үтүө хоһоонордоох Агния Барто төрөбүтэ 110 сылыгар аналлаах дьикти күнүргэ ыалдыгытаан дуоһуйан бардылар. Киниэхэ анаан презентациялаах бэсиэдэ, хоһоонун аабы, ырыты, викторина, кинигэлэрин быһыстапката, мультфильм көрүү оҕолор болҕомтолорун тарта. Хоһоон аабытыгар ордук

«Үрдүктэн — үрдүккэ дабайан...» дьин күрэхтэһиигэ улуус оскуолаларыттан 1 — 8 кылааһын үрэнээччилэрэ 40 буолан бэлэмнэнэн кэлбиттэр.

Икки бөлөҕүнэн дьүүлүүр сүбэ ырытан, сыанаалаан кыайылаахтары талан ылла. Уолаттар бөлөҕүнэн кэлэн биир биир, сороҕор бөлөҕүнэн таһан талбыт айымнылары доржоонноохтук аахпыттара ураты кэрэхсэбиллээх буолла. Бастакы бөлөххө Иккис Хомустаах орто оскуолатын 2 кылааһын үрэнээччилэр Осипов Альберт И. Эртюков «Сир оҕолоро» айымныына ааҕан (сал. М.Х. Кривошапка) Гран — при хаһаайына буолла. Иккис бөлөххө Көбөкөн орто оскуолатын уоланнара П. Ядрихинскай

Селу — новые технологии

СВФУ ВОЗВОДИТ ФЕЛЬДШЕРСКО-АКУШЕРСКИЙ ПУНКТ В НАМСКОМ УЛУСЕ

В июне этого года в селе Маймага Намского улуса будет сдано в эксплуатацию новое здание фельдшерско-акушерского пункта. Строительством объекта занимается малое инновационное предприятие СВФУ «Стройкомпозит».

«Наши технологии позволяют в короткие сроки возводить современные здания, отвечающие всем стандартам комфорта и безопасности. Такие решения особенно актуальны для отдаленных поселков и деревень, где из-за сложной логистики и неразвитой инфраструктуры трудно вести капитальное строительство», — рассказывает директор малого инновационного предприятия «Стройкомпозит» Альберт Кардашевский. Работы ведутся в рамках реализации государственной программы

«Развитие здравоохранения Республики Саха (Якутия) на 2012-2016 годы».

В прошлом году предприятием были построены многоквартирные дома для молодых специалистов в Мегино-Кангаласском улусе. «Администрация района планирует возводить такие дома и дальше, а мы в свою очередь будем поставлять новые материалы — автоклавный пенобетон из местного сырья», — поделился планами директор предприятия.

Альберт Кардашевский отмечает, что построенные объекты — это визитная карточка предприятия. «Мы заключаем договоры на строительство и поставку стройматериалов в Якутске и улусах республики. От качества работ зависит дальнейшая репутация», — подчеркнул он.

Пресс-служба СВФУ

Сделай свой выбор!

Сложный период подготовки к экзаменам, выбора предметов для сдачи единого государственного, в конце концов, профессии, наверно, невозможен без поддержки и советов родителей.

Но как показывают истории из жизни, иногда взрослые перегибают палку – делают выбор за детей, пытаются угадать факультет и профессию, где ребенку будет наиболее комфортно, выгоднее, перспективнее учиться. Желание «подстелить соломку» понятно, особенно в случае, когда ребенок сам мешкает: ни экономика ему не претит, и медицина по душе, но определенно «горящий взор» не вызывает ни одна профессия?

«Не знаю, чего хочу»

«Они никогда меня не слушают, делают все за меня. В школе договаривались насчет оценок, чтобы мне ставили «пятерки», а мне этого не было нужно. Они всегда хотели, чтобы я училась на «отлично», неважно каким путем, неважно, что я хочу. После сдачи ЕГЭ хотела за год подготовиться и поступить на желаемый факультет, но они заставили поступить на другой», – жалуется блогер под ником «Шла босиком не жалея ног». Ситуация, хоть и не хрестоматийная, но довольно классическая.

Кандидат педагогических наук, доцент педагогического института Северо-Восточного федерального университета (СВФУ) Светлана Панина считает, что мнение родителей играет большую роль при выборе профессии. Она поделилась итогами исследования профориентационных предпочтений школьников: оказалось, дети выбирают свою будущую профессию, ссылаясь на помощь родителей и родственников (36% опрошенных), на мнения в интернете (32%). Около трети детей – 27% полагаются на опыт друзей и знакомых. «У школьников отсутствует полно-

ПОЧЕМУ РОДИТЕЛИ РЕШАЮТ ЗА ВЗРОСЛЕЮЩИХ ДЕТЕЙ?

ценная психолого-педагогическая поддержка профессионального самоопределения. У каждого молодого человека должен быть навык выстраивания стратегии своего профессионального развития и самоопределения», – поделилась мнением эксперт.

Похожее исследование о профессиональном самоопределении провели молодые ученые национального исследовательского ядерного университета «МИФИ» в 2014 году. Они опросили 170 московских школьников и студентов, в частности, задали вопросы о том, кто помогал им определиться с выбором профессии. Самостоятельный выбор сделали 49% человек, остальным помогли мать (32%), отец (28%). Немаловажным оказалось и влияние бабушек и дедушек, сестер и братьев (по 4%).

За свободу во всем

На помощь старшеклассникам приходят сайты, посвященные выбору профессии и профессиональной ориентации – можно пройти тесты, подсказывающие способности и склонности будущего выпускника, ознакомиться с итогами исследований и социологических опросов. Так, портал «Мое образование» в 2015 году опубликовал рейтинг профессий, которые будут востребованы в России в 2020 году по версии консультационного агентства Penny Lane. В тройку наиболее перспективных вошли специалисты в области инноваций, IT-специалисты и эксперты, изучающие мозг человека. Современному школьнику есть из чего выбирать, но, к сожалению, это обилие возможностей может вконец запутать.

Катерина Спиридонова, мама девятиклассника, считает, что ребенку нужно доверять и дать свободу выбора во всем. «Мы,

хоть и не застали советские времена, воспитывались довольно строго. Родители внушали, что хорошая специальность всегда обеспечит хлеб с маслом, так и вышло. Но своим детям ничего навязывать не буду. Если у них будут творческие наклонности, пусть поют и танцуют – рано или поздно они найдут свой жизненный путь, попробуют себя во всем. Так же будет, надеюсь, и с выбором спутников жизни – это будет их осознанный выбор, у меня нет права критиковать», – считает родитель.

Если ребенка, который пока не определился с желаниями и не спешит сделать серьезный выбор, родитель может направить, дав верный совет или отговорив от чего-то, то профессию, для которой необходимо призвание, навязать сложно. В Малой медицинской академии медицинского института СВФУ обучаются будущие врачи: их готовят по биологии, химии, специальным предметам по усиленной программе. «В академию мы принимаем всех желающих, но основное условие – знание химии на должном уровне, чтобы вся группа выпускников могла работать в командном темпе. В процессе обучения, особенно среди 9-10 классов становится ясно, кто слабее, кто сильнее. Если и бывают случаи, когда ребенок пришел по настоянию родителей, то без собственного искреннего желания ему будет трудно учиться», – комментирует руководитель академии, доцент института Ирина Малогулова.

Профессия методом тыка

По мнению заведующего кафедрой экологии института естественных наук СВФУ Михаила Черосова, родители не поспевают за изменениями рынка труда. «Для них поступление ребенка в

престижный вуз становится чуть ли не смыслом жизни. А найдет ли потом выпускник работу в то время, когда стране нужны совсем другие специальности, их не волнует. Профориентационная работа поставлена настолько из рук вон плохо, что большинство выпускников школ выбирают предметы на сдачу ЕГЭ в последние дни, спонтанно», – считает он.

Выпускница городской классической гимназии города Якутска, ныне студентка одного из чешских вузов Милана Альбрехт готовилась к поступлению в вуз осознанно, в старших классах углубленно изучала математику, химию и физику, посещала консультации вузовских преподавателей. «Большинство учеников выбирают специальности, которые считают перспективными, но, думаю, один из десяти человек все равно поступает по воле родителей. Наверное, такое бывает, когда человек не может решить, что ему по душе. Значит, он просто еще не нашел «свое», – думает девушка.

Вита Мальгина, психотерапевт:

Одна из таких несуразностей – устроить жизнь ребенка таким образом, чтобы в ней не осталось ни малюсенького просвета на глупости. Родители обычно этим даже гордятся. Спросишь, например, мол, как ваш? На улице с друзьями ходит? В кино? Или там потрещать с приятелями куда-нибудь? «Нет!» – рапортуют родители радостным дуэтом. «У него вся жизнь распасана по минутам. Времени на глупости, слава Богу, нет!». Современным подросткам, тем, кому сейчас лет по 11-16, скорее всего, учиться пришлось лет с двух: читать раньше, чем ходить; получать бесчислен-

ные энциклопедические знания, учиться музыке и иностранным языкам. Эти дети проводили с педагогами больше времени, чем с родителями и друзьями. Но проблема в том, что этот под-росток, обучаясь и набираясь знаний, не имел свободного времени для того, чтобы его душа и психика развивались. Заботясь о том, чтобы оградить ребенка от дурного влияния, родители перестарались и оградили его от самого себя.

Яков Титов, кандидат педагогических наук:

Во многих случаях будущую профессию своему ребенку выбирают родители. Выбор профессии родителями – палка о двух концах. С одной стороны, они таким образом удовлетворяют свои несбывшиеся амбиции, нереализовавшиеся мечты. Конечно, они в этом случае не считаются с мнением ребенка, думают о престижности будущей профессии, вуза, денежной стороне будущей профессии; хорошая профессия ребенка – это повод хвастовства, гордости. И не секрет, что те дети, выбор профессии которых сделали родители, бросают учебу, все это отражается на качестве образования.

С другой стороны, родители, хотя своим детям лучшего, они руководствуются прагматичным подходом: найдет ли ребенок работу по специальности, будет ли конкурентноспособным. За их плечами огромный опыт, они знают своего ребенка, его способности, возможности.

Надо дать возможность ребенку сделать свой собственный выбор, учить ребенка с малых лет самостоятельности. Современный мир диктует такие условия, когда одной профессии, специальности недостаточно, чтобы реализоваться. Пусть ребенок сделает выбор по зову сердца, затем на базе первой специальности он может поступить в любую магистратуру, пройти курсы переподготовки.

Ульяна ЕВСЕЕВА, СВФУ

КЭТЭХ ХАҤААЙЫСТЫБАНЫ ТЭРИНИИГЭ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ӨЙӨБҮЛЛЭЭХ КРЕДИТТЭЭНИН

– Константин Иннокентьевич, «Тус хаһаайыстыбаны тэринии» программаны туох сыалга туттуохха сөбүй?

– Бу тыа дьонугар от-мас үлэтэ клэзэри, сайынны түбүк сабаланаары турдабына олус туһалаах программа диэн этиэххэ наада. Ол курдук, уматыгы, саппаас чааһы, ыһы сиэмэтин

атыылаһыга, сүөһүнү элбэтиигэ туһанаахха сөп. Маны сэргэ, тутуу объегар, капитальной өрөмүөгнэ туттар кыах бэриллэр. Бу кредит тыа хаһаайыстыбатыгар туһаныллар техника, гидроцикл, буран, kaas оборудованиетын атыылаһыга бэриллэр. Итиэннэ биһиги бааммыт бу кредиты тыа сиригэр туризмы

Бэйэ бас билэр тус хаһаайыстыбатын тэриниигэ биллэн турар, элбэх үп-харчы ирдэнэр. Онуоха «Россельхозбанк» анал ити хайысхаҕа кредит-нэй программа баар буолла. «Тус хаһаайыстыбаны тэринии» диэн аат-таммыт программаҕа киирэн клиенттэр судаарыстыба субсидиятынан туһанар кыахтаналлар уонна кыра бырыһыаннаах кредиты ылыахтарын сөп. Ол туһунан сиһилии Намнааҕы «Россельхозбанк» Саха сиринээҕи филиалын эбии офуһын управляющейа Константин Огай кытта кэпсэтиигэ аабын.

сайыннарааччыларга, эргизэн уонна культура хайысхатын хааччыйы-ыны тэрийиигэ сыалла-ах дьонго эмиз бизрэр. Кредиты 300 000 тыһ. солк диэри икки сыл болдьоххо, 700 000 тыһ. солк. диэри бизс сылга дылы ылыахтыын сөп. Маныаха кредит ылаач-чы эбии сойуомсуга, до-хуота учуоттаныан сөп.

– Бу кредиттээннн программатын ураты-та тугуй?

– Биир сүрүн уратыта диэн бу программаҕа к р е д и т т э н «сынныалангы» ылыахха сөп. Ол эбэтэр сүрүн иэһи төлүүргэ тохто-бул. Икки сыл болдьох-тоох ыллахха, бастакы сылыгар бырыһыанын эрэ төлүүгүн, ол кэн-нэ сүрүн иэһи төлүүр усулуобуйалаах. Он-тон бизс сыллаах кре-

дит төлөбүрүгэр икки сылга тийэ «сын-ныаһаах» сөп. Кре-дит физическэй сирэй мэкгизиттээх (пору-читель) эбэтэр баай-дуол солуктаах бэрил-лэр. Бырыһыаннаах ставка судаарысты-баттан өйөбүллэнэр буолан сыллаабыта 14,9% сабаланар. Ман-на сойуомсук олобун уонна доруобуйа-тын туһугар страхо-ка онотторуохтаах. Маныаха сойуом-сук тыатын хаһаайыстыбатын анал программатыгар ки-ирсэн бу кредиттээннн б ы р ы ы а н ы н төнүннэриигэ ки-ирсизэн сөп. Ол тус хаһаайыстыбатын тэ-ринэр киһиэхэ улахан көмө буолар. Онно сой-уомсук сыллаахтык харчыны туһаныта, т ө л ө һ ү ү т ү г э р

уһатыта, көтүтүүтэ суох буолара булгучулаах. Ити барыта РФ киин баанын рефинан-сирование ставкатынан дуогабар түһэрибит даататыгар олобуран онгоһуллар (23.05.2016 с туругунан сыллаабыта 11%)

– «Россельхозбанк» сойуомсуктарга туох ирдэбиллээҕий?

– «Тус хаһаайыстыбаны тэринии» программаҕа 23-65 сааһыгар диэри 12 ыйтан кырата суох тус хаһаайыстыбаны тэринэн үлэлэппит РФ гражданныра кыттал-лар. Бу саас болдьобун устатыгар клиент кре-дит бүтэһик төлөбүрэ кириэхтээх. Баанҥа сойуомсук бэйэни са-лайыныны управле-ниетын органыттан ха һ а а й ы с т ы б а н н а й к и н и г э т т э н

х а һ а а й ы с т ы б а т ы н туһунан выписката ирдэнэр. Итиэннэ си-рин учаастагын, сүрүн үлэтигэн уонна кэтэх хаһаайыстыбатыттан дохуоттарын (хо-лобура, үүт, эт тут-тарыта, үрүн аһы бэлэмнээһин), пенсия-тын туоһулуур докүо-муоннарын аҕалар. Ону кытта сойуомсук тыа хаһаайыстыбатыгар туттар уонна туһана сылдьар оборудовани-ета, инвентардара, ин-струмена, дьэиэтэ-уота баар буолуохтаах.

Сиһилии билсэр аады-рыс: Нам, Ленин аат. уул. 6, «Россельхоз-банк» Саха сиринээҕи филиалын эбии офуһа. «Россельхозбанк» АО N-3349 болдьоҕо суох РФ Баанын Генераль-най лицензията.

Реклама.

ЫҢЫРЭХ ТЫПТАР

Саамай күндү киһибитин, тапталлаах ийэбитин, эйбэс эбэбитин, I Хомуस्ताах олохтообун, үлэ ветеранын **ХАРИТОНОВА АННА ФЕДОТОВНАНЫ** 80 сааскын туолбут дьонун-бэлиэ күнгүнүн долгуйан туран ис сүрэхпитигтэн эбэрдэлибит!

Эн сахалы мындыр өйгүнэн, тобулжаас толкуйгунан, сырдык, сайафас санаабынан салайтаран, сылайары билбэккэ, биһиги туспутугар уураабат тапталын, болзомтобун, кыһам-ныгыгын уурагын олус сыаналыбыт уонна астынабыт.

Баҕарабыт күндү киһибитигэр чэгиэн доруобуйаны, оргуйар олох үөһүгэр биһигини кытта тэҥгэ куруук манньк үөрэ-көтө, этэҥгэ сылдыаххын. Баҕа санаа бастыгын, үтүө санаа үтүмэни аныбыт!

Эбэрдэни кытта оҕолорун Саргылана, Егор

Кудриннар, Руслан, Ньургуйаана Баишевтар, Римма, Игнат Оконешиковтар, улахан сизниэрин Нюргуяна, Артем Маньковтар, Артур, Люба Винокуровтар, Сема, Дайаана, Вадим, Борис, Герман, Игорь, Инга, хос сизниг Давид

Күндү эркин курдук эрэнэр кэргэммин, таптыыр аҕабытын, амаарах эһэбитин, Нам сэлиэнньэтин, Нам улууһун Ытык киһитин **ПЛАТОНОВ АНАТОЛИЙ РОМАНОВИЧЫ** 70 сааскын туолар өрөгөйдөөх үбүлүөйгүнүн долгуйан туран эйэлээх эбэрдэ тылларын ытытабыт!

Эн сайафас үтүө майгың, дьонго-сэргэвэ убаастабылың, олоххо көрүүң биһиэхэ өрүү холобур буолар. Хас бириддибитигэр ураты истинг сыһыаның, ахсаабат кыһамныгын, тапталың иһин истинник махтанабыт!

Күндү киһибитигэр баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьиз кэргэниң тапталың сылааһыгар уйдаран, Эңсиэлиг хочотун сүүрбүт-көппүт

кырдалын мүөттээх салгына, мэнгэ халлаана, аламай маҕан күнэ санаабын миньитиэн, үйэҕин уһатыан! Эбэрдэ кэһиилээх, алгыс аргыстаах кэрэ-бэлиэ күнгүр этэр тылбыт эриэккэһэ Эн дьонун олоххун ымыы чыычаах кэриэтэ арыаллыы, араҕаччылыы, арчылыы сырыттыннар диэн алгыс тылбытын ытытабыт!

Эбэрдэни кытта тапталлаах кэргэниң, оҕолорун, сизниэриң

Күндүтүк саныыр коллегабытын **СОСИНА ЛЮБОВЬ СОФРОНОВНАНЫ** өрөгөйдөөх үйэ аҕардаах үбүлүөйгүнүн итиийик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт Эйиэхэ үтүө доруобуйаны, үгүс үөрүүнү, баҕарыт санаан, баҕарыт баҕар барыта туолан истин. Тус олоххор, дьиз кэргэниң мэлдьи үөрүү эңгэрдэтин, куруук дьол-соргу тосхойдун! Чугас дьонун сылаас тапталынан, бар дьонун ытыктабылынан кынаттанан үлэли-хамсыы, мэлдьи үөрэ-көтө сырыт, уһундук, дьоллоохтук олоҕор!

«Намнаағы техникум» СР ГБПОУ коллектива

БИЛЭРИИЛЭР

ВНИМАНИЮ ПЛАТЕЛЬЩИКОВ КВАРТИРНОЙ ПЛАТЫ!

АО «Намкоммунтеплогэнерго» в связи с началом сезона отпусков объявляет акцию «Счастливы отпуск» в период проведения акции с 1 по 15 июня с.г. оплата будет приниматься без пени. Не омрачайте свой отпуск, поездки встречей с судебными исполнителями.

ВСТРЕЧАЙТЕ ЛЕТО БЕЗ ДОЛГОВ!

Оплата принимается в кассе АО «Намкоммунтеплогэнерго» по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 14. (Гранильный завод) с 08.00 до 17.00, перерыв 12.30-14.00.

© Бэйэбит матырыйаалбытынан бурууһунан «под ключ» 6х8 - 600 тыһ. солк., 6х9 - 650 тыһ. солк. **дьиз тутабыт** уонна дьиз ис отделкатын оноробут. **Тел. 89-14-228-4000**

ПОЛОЖЕНИЕ об открытом улусном соревновании по мас-рестлингу в памяти Дьяконова Николая Анатольевича.

1. Цели и задачи: Основной целью соревнования является привлечение широких слоев населения к занятиям физической культурой и спортом.

Задачи:
- пропаганда здорового образа жизни;
- популяризация и развитие мас-рестлинга;
- повышение спортивного мастерства.

2. Время и место проведения: Соревнования проводятся 11 июня 2016 года в с. Столбы 09.00 ч. - 10.00 ч. - работа мандатной комиссии, взвешивание и жеребьевка участников соревнования, заседание судейской коллегии с представителями команд; 10.00 ч. - 13.00 ч. - предварительные поединки; 11.00 ч. - 11.30 ч. - торжественное открытие соревнований; 11.30 ч. - 13.00 ч. - предвари-

тельные поединки; 13.00 ч. - 14.00 ч. - обеденный перерыв;

14.00 ч. - 18.00 ч. - предварительные поединки; 17.00 ч. - 18.00 ч. - награждение победителей и призеров, торжественное закрытие соревнований.

3. Руководство: Общее руководство подготовкой и проведением данного соревнования осуществляют администрация МО «Хатырыкский наслег», родственники и друзья Николая Дьяконова.

4. Участники соревнований: К участию в соревновании допускаются спортсмены, прошедшие медицинское освидетельствование и не имеющие противопоказаний к занятиям силовыми видами спорта.

Весовые категории:
Мужчины (1998 г.р. и старше): до 56 кг, до 62 кг, до 70 кг, до 80 кг, до 90 кг, свыше 90 кг;
Мужчины-ветераны (1976 г.р. и старше): до 70 кг, и свыше 70 кг.
По всем весовым категориям разрешается допуск в 2 кг.
В мандатную комиссию

участник должен представить паспорт, заполненную карточку участника и договор (оригинал) о страховании: от несчастных случаев, жизни, здоровья и спортивных травм. Страхование участников соревнований обязательно и производится за счет командующих организаций.

5. Условия проведения: Соревнования носят личный характер и проводятся по действующим правилам Всероссийской федерации мас-рестлинга, с выбыванием после двух поражений.

Форма одежды мужчин - красные и синие спортивные шорты (трусы), не закрывающие колени, мягкая спортивная обувь (кеды, кроссовки).

6. Награждение: Победители и призеры соревнований награждаются грамотами, медалями и призами.

7. Заявки: Предварительные заявки на участие в соревнованиях подаются в МО «Хатырыкский наслег» 8914-100-46-11 (Ефремов Анатолий Елисеевич).

8. Финансовые расходы:

Расходы, связанные с проведением соревнования и награждения, несет администрация МО «Хатырыкский наслег», родственники и друзья Дьяконова Николая Анатольевича. Все расходы по командированию участников (питание, проживание, размещение) за счет командующих организаций.

Данное положение является официальным вызовом на соревнование.

© Нам сэлиэнньэтигэр сир участага атыыланар. Сыаната кэпсэтиинэн. **Тел. 89241694253, 89142667835**

© **Продается** 3-комнатная квартира в центре с. Намцы. Цена - 850 т.р. За наличку хороший торг. **Тел. 89245630427, 89841050186**

Считать недействительным утеранное удостоверение на управление маломерным судном №078130 от 24.06.89 г. (протокол от 18.06.1983 г.), выданное на имя Иванова Петра Егоровича

КЭРИЭСТЭБИЛ

Бу дьыл ыам ыйын 30 күнүгэр библиотечнай үлэ ветерана, СР культуратын туйгуна, Нам улууһун культуратын Боочоттаах үлэһитэ Петухова Евдокия Тимофеевна ыарахан ыарыытан биһиги кэҕкэбитигтэн туораабыта биир сылын туолла.

Е.Т. Петухова 1947 с. ыам ыйын 3 күнүгэр Нам улууһун Модут нэһилиэгэр төрөөбүтэ. 1965 с. Бөтүг 8 кылаастаах оскуолатын бүтэрэн баран, Дьокуускай куоракка культурнай-сырдатар училище библиотечнай салаатыгар үөрөнэ кирибитэ. 1968 с. библиотекарь идэтин ылан. Кэбээйи оройуонугар Сангаар бөһүөлөгүн библиотекатыгар биир сыл үлэлиир. 1969 сылтан дойдутугар кэлэн, Хатырык, Модут библиотекаларыгар сэбиэдиссийэнэ, онтон кири библиотекка ааҕар саалааҕа сэбиэдиссийэнэ, библиотекарынан үлэлээбитэ.

1980 с. кири библиотекка комплектование уонна обработка отделыгар редакторынан ананан, боочоттаах сынньаланга тахсар диэри улуус библиотекаларыгар каталогизация уонна кинигэ-нэн хааччыыны курдук уустук тэрээһин үлэни сүрүннэспитэ. Е.Т. Петухова 42 сыл усталаах туоратын тухары талан ылбыт идэтигтэн ханна да харыс сири халбарыйбакка, үрдүк кылаастаах профессионал библиотекарь аатын чиэстээхтик сүгэн кэлбитэ. Каталогизатор уонна редактор курдук уустук уонна научнай хабааннаах специализациялары толору баһылаабыт специалист быһаччы көмөтүнэн библиотечнай ситим своднай каталога уонна бириддиэһин филиаллар каталогтара республика аан бастагынан библиотечнай-библиографическай классификацияга көспүттэрэ.

Бу үлэ ситиһилээхтик түмүктэнэн улуустаағы кири библиотекка республика бастың уопут оскуолатын статуһун ылбыта.

Баай уопуттаах, дириг биһилээх специалист быһыытынан Евдокия Тимофеевна коллегаларыгар, ордук эдэр специалистарга үгүс сүбэни-аманы биэрэрэ, ийэли истинг-амарах сыһыаннааҕа.

Биһиги Дьэсыит кири быһыытынан биир үтүө хаачыстыбатынан кини чугаһыспыт довордуу дьонугар олус бэри-ниилээх, сылаас сыһыаннааҕа буолар. Үтүөкэннээх миннигэс сандалы остуоллаах, дьобурдаах иистэнньэн, өлгөм астаах оҕуруотчут, уурбут-тупсук курдук тупсаҕай оҕоһуулаах дьизлээх-уоттаах, дэгиттэр талааннаах дьиз кэргэн хаһаайкатын биһиги куруук хайгыы көрөр уонна холобур онгостор этибит.

Евдокия Тимофеевна Нам сэлиэнньэтин биир ытык-маны ыал Далбар хотуна этэ. Олоҕун доворунаан Михаил Романовичтың ураты кыраһаабай сыһыаннаах кэргэни ыал сырдык холумтаннарыгар биир күлүгү түһэрбэккэ, сирдээби олохтон тэнгэ сизтиспитинэн араҕыстылар.

Дьылҕа хаан кытаанах ыйаабынан биһиги күндү коллегабыт, доворбут, кэм-кэрдиис иннинэ, олох киэн суолуттан туораабыта олус хомолтолоох.

Евдокия Тимофеевна Петухова үлэлээн кэлбит дьонуннаах тус кылаата улуус, республика библиотечнай дьыалатын историятыгар үйэ-саас тухары суруллан хаалла. Кини сырдык мөссүөнэ биһиги сүрэхпитигэр өрүү тыһыннаах буолуоҕа.

Намнаағы кириинэммит библиотечнай ситим коллектива

Эдэркээн оҕо сааспыт эрэллээх аргыһа, өр сылларга бииргэ алтыһан, эй-мин дэс иһэн эйэргэһэн, сирдээби олох аһытын-һулуунун билэн кэлбит, бииргэ үөрэнэн Нам орто оскуолатын бүтэрбит табаарыспыт, кэрэ бэйэлээх кыыспыт Ядрихинская (Егорова) Светлана Ивановна бдь. ыам ыйын 31 күнүгэр күн сириттэн суох буолбута биир сылын туолла.

Сааһыры боруога үктэнэн олонор ааспыт оҕо сааспыт эргиллэн санаатааха, дьүөгөлэриң өссө кэрэтийдэн, өссө күндүркэйэн кэллэлэр. Ол курдук, Лана (оҕо эрдэтигтэн инни ааттыбыт) биһигини кытта МТС эргин олонор оҕолор бука бары мустан бииргэ оонньуубут, сөтүөлүүрбүт, дьоммутугар көмөлөөн үлэлиирбит. Түргэник оонньуу бараарыбыт биир ыал үлэтин саба түһэн куолаан бүтэри охсон оонньуу ыстанарбыт.

Кыргыттар буоларбыт быһыытынан, иһит-хомуос үлтүркэйдэрин хомуйан ыаллаах буола оонньуубут, онно кимизэхэ үчүгэй ойуулаах үлтүркэйдэр баар буоллактарына куоталаһарбыт. Аны кылаастааһын уонна скакалкалааһын диэн киэнник тарфаммыт кыыс оҕо барыта оонньуур оонньууларыттан биһиги матыахпыт дуо?

Оскуолаҕа Лана олус үчүгэйдик үөрэммитэ, оскуола уус-уран самодеятельноһыгар биир саамай тарбааха баттанар ырыаһыппыт уонна үнкүүһүппүт этэ. 9-10 кылаастарга оскуола фестивалыгар, ону таһынан биһиги кылааспыт «Оскуола - үлэ - үрдүк үөрэх»

диэн бачыыммытынан нэһиликтэргэ билсэ тахсарытыгар Лана уолаттар «шумовой» оркестрларыгар солисткалаан ол сыллар хит буолбут ырыаларын, уусуран кинилэртэн ылыһыра. Лана сыанаа тутта-хапта сылдыра, таҕаһа-саба кимизэхэ да суох саамай үрдүк «бабетта» прическата, оҕуруота элбэвэ, сарыта дьингээх индианка курдуга. Биир тылынан эттэххэ, Лана биһиги кылаас «звездочката» этэ.

Оскуола кэнниттэн СГУ ТХФ зоотехния салаатын учуонай-зоотехник идэтигэр олус ситиһилээхтик үөрөнөн бүтэрбитэ. Бастаан Кэбээйигэ, Намга, т/х министерствотыгар, «Северарпром» холбоһукка идэтинэн уон сыл таһаарылаахтык үлэлээбитэ. Ол кэннэ Дьокуускай куоракка «Саха-эргиз» государственнай контрактнай компанияга (ГКК) уһун сылларга олоҕун тиһэх сылларга диэри Дьокуускайдаағы «Водоканал» тэрилтэтигэр үлэлээн элбэх матылы, биһирэбили ылбыта.

Лана ханна да үлэлээтэр коммунальбэнай буолан, хайа баҕарар коллективка түргэник кириэрэ, сыстара, биир тылы булара. Бэрт сотору кэминэн тэрийээччи, көбүлээччи буолбута эрэ баар буолар. Туохха барытыгар эппиэтинээтээх, тугу ылыммытын, тугу сатаабытын, былааннаабытын хайаан да тиһэбэр тиэрдэр, толорор үтүө хаачыстыбаалааҕа. Олоҕун бүтэһик сылларыгар квартиратын наһаа үчүгэйдик сангалыы

өрөмүөннэтэн, түннүктэрин спеллопанекка уларыттаран наһаа да үөрбүтэ, астыммыта. Барыбытын миннигэс аһынан аһатан, кэпсэти бөһөнү кэпсэтен арахсарытыгар үөрбүт, мичилийбит харахтара бу баар курдуктар.

Дьүөгэбит кири быһыытынан кэрэтэ, ис дууһата ырааһа кыһыһыгар Күннэйигэр, тапталлаах сүрэҕин чопчута сизнигэр Ванюшатыгар ингизтэрэ. Сизнэ орто оскуоланы кыһыл көмүс мэтээлинэн бүтэрбитин уонна үрдүк үөрэххэ кирибитин олоҕун саамай үрдүк ситиһитинэн, бастың баҕа санаата туолбутунан сыаналыра, астынара.

Өссө да сирдээби олоххо олоро түһүөх дьүөгэбитин кыайан эмтэниллибэт ыарыы ытарчата биһигиттэн илдьэ барда. Хомойуох иһин, кири үтүөгүтүн, дьонго элбэх көмөнү онорбутун, истиниһирэх санаалааһын туһунан бу олоххо суох буоллаһына саныырбыт, этэрбит ханан да баар суол. Барыбыт дууһабыт хараастар - аны хаһан даҕаны биһиги Ланабыт кэрэ куолаһын истибэппит, мичилийбит харахтарын көрбөппүт. Үөрэн-көтөн кириэн кэлбэт... Ол эрэн кини олоҕун салгыыр оҕолордоох, ситэрбэтэ-фин ситэриэхтэрэ, оноруюхтара.

Лана сырдык мөссүөнэ, кири туһунан үтүө өйдөбүл үйэ-саас тухары биһиги сүрэхпитигэр мэлдьи баар буолуо.

Быдан дьылларга бырасты! **1966 10 «а» кылаас аатыттан дьүөгэтэ О.Е. Иванова (Шарина)**

Кыһыл Талаһаттан төрүттээх, Өнөрү иккис дойдуну онгостубут, Уус-Алдан улууһун, Бороон олохтообу, тыыл, үлэ ветерана, эдэийибит	Тапталлаах уолум, бырааппыт, убайбыт
ЗАХАРОВА Фекла Гаврильевна	МОХНАЧЕВСКАЯ Авксентий Ильич
ыарахан ыарыһаттан күн сириттэн барытын туһунан иһитинэрэбит уонна кини оҕолоругар, сизнигэр, чугас аймахтарыгар дириг културдэмматын тиэрдэбит.	күн сириттэн соһумардык олохтон туораабытынан аймахтарытыгар, билэр дьонугар дириг културдэмматын тиэрдэбит.
Модуттан, Намтан, Хатырыктан, Дьокуускайтан Поповтар	Ийэтэ, эдэийиэ, күтүгэтэ, убайа, балыстара, бырааттара

Кылаабынай редактор В.Г. Касьянов

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбууааччы — 41496,
хаһыаты тангыс — 41332,
бухгалтерия — 41141,
факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эңсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационай технолологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216**.

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияга кири-бит суруктар төнөрүллүбөттөр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Эңсиэли» хаһыат РИС талыһына, таңылыһына уонна бэчээтиир сыаҕар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложная уул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. Ли4

Көңүл сыананан атыыланар Индекс — P0005. Тираһа — 1592

Бэчээккэ илии баттаньтыгын графика — 12.00 ч. 30.05.2016 с.

Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 30.05.2016 с.